

Project Jonge kinderen uitdagen tot gesprek
Praten met kinderen over de wereld: tien tips voor ouders.

Auteurs: Akke de Blauw & Eefje van de Zalm
Lectoraat Interactie en Taalbeleid
Marnix Academie Utrecht
www.uitdagentotgesprek.nl

in samenwerking met:

Utrecht: CBS De Piramide, de Startgroep van de Parkschool, Stichting PCOU en WWO Spelenderwijs
Utrecht;

Zwijndrecht: Peuterspeelgroepen van SKZ Dribbel, Doerak en Margrietje Stichting PCOAZ Margrietschool
en de Kim, Stichting 3 Primair de Twee Wieken.

© 2013

Praten met kinderen over de wereld: Tien Tips voor Ouders

1. Kies een goed moment!

Neem elke dag de tijd voor een gesprek met je kind. Zoek naar een moment dat het beste past bij jullie gezin. Voor de één is dat moment: aan tafel. Voor de ander bij het naar bed brengen. Voor weer een ander 'als we samen boodschappen doen'. Sta eens stil bij wat voor jullie geldt. Wat is voor jullie zo'n 'goed moment'?

2. Wat boeit ze?

Kinderen hebben veel te vertellen. Vooral over wat hen op een bepaald moment sterk boeit en bezig houdt. Voor het ene kind is dat een nieuw spelletje. Voor de ander een tv-programma. Of kinderen in de buurt. Voor weer een ander zijn dat fantasiefiguren. Wat vindt jouw kind op dit moment boeiend? Heb je al geprobeerd hierover een gesprek te voeren om achter de 'ins en outs' te komen?

3. Waarom doen mensen zo?

Kinderen begrijpen niet altijd waarom andere mensen (en andere kinderen) de dingen doen zoals ze die doen. *Waarom mogen we daar niet spelen? Dat is toch niet gevaarlijk! Of Waarom is zij nou boos op mij?* Maak bedoelingen en motieven van mensen (waarom zij doen zoals ze doen) bespreekbaar. Daarmee help je je kind de wereld te begrijpen. Doe dit zelf ook. Maak ook je eigen bedoelingen en motieven duidelijk aan je kind. Waarom je iets doet, wat de bedoeling is van wat je zegt of doet.

4. Geen één- maar tweerichtingsverkeer.

Praat mét elkaar, niet alleen tegen elkaar. Luister, wissel uit. Praat met elkaar over wat je ziet, praat met elkaar over onbekende voorwerpen of over dingen die gebeurd zijn. Stel je kind dan gerust ook vragen als je denkt dat je dan beter begrijpt wat je kind bedoelt.

5. Samen op zoek naar het antwoord!

Probeer altijd antwoord te vinden op vragen van kinderen. Ook als het lastige vragen zijn, zoals 'hoe komt het nou dat...?' of 'hoe kan het dat...' of 'waarom is dat zo'? Vragen dus naar *oorzaak en gevolg*, en naar *het waarom van dingen*. Voor kinderen is het belangrijk om antwoord te vinden op vooral dit soort vragen. Misschien weet je het zelf niet precies? Ga dan samen met je kind op zoek. Wie zou het weten? Waar kunnen we het vinden?

Weet dat je door samen naar antwoorden te zoeken je kind verder helpt met erachter komen hoe de wereld in elkaar steekt! En dat je hierdoor bovendien zijn/haar nieuwsgierigheid prikkelt!

6. Wees niet bang voor te moeilijk!

Zorg dat kinderen in aanraking komen met nieuwe woorden en nieuwe begrippen. *Beter te moeilijk dan te gemakkelijk* zeggen ze wel eens. *Te moeilijk* kun je immers altijd uitleggen! Daar ben je zelf bij.

Om een voorbeeld te geven, leg ook een moeilijk woord als *astronaut* of *ruimtevaarder* uit. Je kunt gewoon een omschrijving van dat woord geven, bijvoorbeeld “Zie je die meneer in dat dikke witte pak met die helm op? Dat is nou ruimtevaarder André Kuipers. Astronaut, zeggen ze ook wel.”

Kijk dan samen naar een programma met bijvoorbeeld André Kuipers in het ruimtestation ISS, wanneer dat in het Jeugdjournaal komt. Gebruik dus rustig nieuwe en onbekende woorden als je met kinderen praat en herhaal deze daarna regelmatig.

7. Wat ik nou toch heb meegemaakt!

Kom ook zelf eens met een ‘mooi verhaal’. Heb je vandaag iets meegemaakt, een grappig voorval op straat, een interessant telefoontje, iets wat je op de tv gezien hebt en je geschokt heeft? Vertel het in detail. En zorg dat je je verhaal een beetje boeiend brengt, want ‘boeiend’ houdt de aandacht vast!

8. En wat heb jij beleefd?

Stimuleer je kind ook om te vertellen wat hij/zij die dag beleefd heeft of ‘gister op dat feestje’. Help kinderen zo nodig details die niet direct duidelijk zijn te verhelderen door belangstellend dóór te vragen. Je wil ‘het hele verhaal’ graag horen.

9. Hun eigen verhaal.

Als kinderen uit zichzelf met een verhaal bij je komen, geef ze dan alle ruimte. Wees in dat geval niet te snel met reageren en ga niet ongeduldig vragen stellen of meteen commentaar leveren. Gun ze dan alle tijd om het verhaal dat hen zo bezig houdt in geuren en kleuren te vertellen.

10. Morgen, overmorgen en de rest van het leven.

Praat met kinderen over komende gebeurtenissen. Feestdagen die voor de deur staan, verjaardagen van familieleden, de vakantie die spoedig aanbreekt. Filosofer ook eens over de verdere toekomst, over later. Over wat ze later willen worden, of hopen mee te maken. Dit hoeft niet meteen realistisch of haalbaar te zijn, er mag best wat verbeeldingskracht bij zitten!